

מושבות בנות 100
עתלית, גבעת-עדה, כפר-סבא

Centenary of Villages
Atlit, Givat-Ada, Kfar-Saba

690 ■ 6/2003 ■ סיון התשס"ג

 רשות הדואר
Israel Postal Authority
השירות הבולאי PHILATELIC SERVICE

כפר-סבא נקראת על-שם יישוב עתיק, כנראה מהתקופה ההלניסטית, המוזכר במקורות עתיקים. האדמה נרכשה מידי בעליה הערבים ב-1892. ב-1903 החלה קבוצת איכרים מפתח-תקווה לעבד את האדמה. ב-1906 נבנה הבניין הראשון שכונה "החאן", ושימש למגורי אדם ובהמה. במשך השבוע עבדו בשדות, בעיקר בנטיעת שקדים, ולשבת חזרו לפתח-תקווה. ב-1913 נבנו שנים-עשר בתים והמשפחות הראשונות התיישבו במקום. במלחמת העולם הראשונה נהרסה המושבה במהלך קרבות בין הבריטים לתורכים. עם סיום המלחמה החלו בשיקומה ואז נחרבה שנית על-ידי פורעים ערבים (מאורעות תרפ"א - 1921). בשנים הבאות נבנתה מחדש והתבססה בעיקר על מטעי הדרים. בסוף תקופת המנדט מנתה המושבה כ-5,500 נפשות. אחרי הקמת המדינה קלטה המושבה עולים חדשים רבים, נבנו בה שכונות חדשות, והיא הפכה למרכז עירוני המתפתח במהירות. כיום, ב-2003, מונה האוכלוסייה כ-85,000 נפשות, והעיר מהווה מרכז לאזור בתחומי חינוך, תרבות, מסחר ותעשייה.

ד"ר דן גלעדי

בבול **עתלית** נראה ציור נוף של בתי המושבה, הים, המבצר העתיק ובריכות מפעל המלח. בשובל - סמל המועצה וציור על-פי תצלום של בתיה הראשונים של עתלית.

בבול **גבעת-עדה** נראה ציור נוף של המושבה. בשובל - סמל המועצה וציור על-פי תצלום של שאיבת מים מהבאר העתיקה של המושבה.

בבול **כפר-סבא** נראים משרדיה של עיריית כפר-סבא - לשעבר בנין "החאן", ומבנים מודרניים של העיר. בשובל - סמל המועצה וציור על-פי תצלום של בתיה הראשונים של כפר-סבא.

באדיבות:

שאול שמאי, ראש המועצה המקומית עתלית
עמי ארגוב, ראש המועצה המקומית גבעת-עדה
יצחק ולד, ראש עיריית כפר-סבא

בשנה האחרונה של העלייה הראשונה (1903) נוסדו שלוש המושבות: עתלית, גבעת-עדה וכפר-סבא. המושבות עתלית וגבעת-עדה הוקמו על-ידי חברת יק"א (JCA - ראשי תיבות של "החברה להתיישבות יהודית"), שהייתה הגורם העיקרי שפעל להרחבת התיישבות היהודים בארץ-ישראל בראשית המאה ה-20. החברה פעלה בהיקף ניכר בשומרון, במטרה ליצור רצף של התיישבות יהודית באזור. מאפיין משותף נוסף לשתי המושבות היה קצב התפתחותן האיטי עד להקמת המדינה. המשק החקלאי שלהן היה מבוסס על גידולי דגנים (פלחה) ומטעים, בעיקר גפנים.

עתלית נקראה על-שם המבצר הצלבני הנמצא במקום. עשרה איכרים מזכרון-יעקב החלו לעבד את האדמה, ובשלב מאוחר יותר נבנו להם בתי הקבע. המתיישבים סבלו קשות ממחלת המלריה, ורבים היו קורבנותיה. בתחילת שנות ה-20 הקימה יק"א את חברת המלח ליד המושבה. במלחמת העולם השנייה הקימו שלטונות המנדט ליד המושבה מחנה-מעצר לעולים, שהגיעו לארץ-ישראל ללא אישור ונתפסו. אחרי הקמת המדינה צורפה למושבה מעברת-עולים, שחלק מתושביה עברו לשכונות מגורים חדשות. המושבה התפתחה וקיבלה בהדרגה אופי של יישוב עירוני למחצה, המושך אליו גם אוכלוסייה ותיקה. כיום מונה היישוב כ-5,000 נפשות.

גבעת-עדה נקראה על-שם אשת הברון אדמונד דה-רוטשילד. האדמות נרכשו מבעלי הכפר הערבי מראח'. השטח עובד תחילה על-ידי איכרים מהמושבות הוותיקות - זכרון יעקב, שפיה ובת-שלמה. הם התגוררו במשך השבוע במבנים הישנים של "החאן" הישן במקום, ולשבת חזרו למשפחותיהם. ב-1909 נבנו על-ידי יק"א שמונה בתים למשפחות המתיישבים הקבועים הראשונים. המושבה הותקפה כמה פעמים על-ידי הערבים מהכפרים בסביבה וסבלה ממעשי שוד, עקירת מטעים והצתות תכופות.

בשנות המנדט הבריטי נוספו משקים חקלאיים ונבנו עשרות בתים. אחרי הקמת המדינה התחברה המושבה לרשת המים והחשמל, וקלטה מאות משפחות של עולים חדשים, הוקמו שכונות חדשות, וכן בנו בה את ביתם אנשים מהאוכלוסייה הישראלית הוותיקה. כיום מונה היישוב כ-2,500 נפשות, רק מיעוטם קשור בחקלאות, אך האופי הכפרי נשמר.

מעצבי הבולים: זינה וצביקה רויטמן
STAMP DESIGNERS: ZINA & ZVIKA ROITMAN

Centenary of Villages - Atlit, Givat-Ada, Kfar-Saba

The Atlit, Givat-Ada and Kfar-Saba villages were founded in 1903, during the last year of the First Aliya (wave of immigration to Eretz Yisrael). Atlit and Givat-Ada were established by the Jewish Colonization Association (JCA) which was the driving force behind the expansion of Jewish settlement at the beginning of the 20th century. The JCA was mainly active in Samaria working to create continuity of Jewish settlement in the area. Another characteristic of the Atlit and Givat-Ada villages is that they developed slowly until the establishment of the State. Their agriculture was based on the cultivation of grains and plantations, mainly vineyards.

Atlit was named after the Crusader fortress that was situated on the site. Ten farmers from Zichron Ya'akov began work on the land and at a later stage they built themselves permanent housing. The settlers suffered terribly from malaria and many died from the disease. At the beginning of the 1920's JCA established a salt company near the village. The British Mandate government set up an illegal immigrant prisoners camp near the Atlit village during the Second World War. After the establishment of the State, an immigrant transit camp (maabarah) was annexed to the Atlit village and some of the immigrants moved to new residential neighborhoods. The village expanded and adopted the characteristics of a semi-urban town that attracted also the more established population of the country. Today approximately 5,000 people live in Atlit.

Givat-Ada was named after Baron Edmond de Rothschild's wife. The land was purchased from the owners of the Arab village, Marah. Farmers from Zichron Ya'akov, Meir Shfeya and Bat Shlomo originally worked the land. During the week they lived in buildings of an old "Khan" (inn) and they returned to their families for the Sabbath. In 1909, JCA built eight buildings for the first permanent settler families. The settlers were attacked several times by Arabs from the surrounding villages who robbed the inhabitants' property and burnt their plantations. During the British Mandate agricultural farms and tens of buildings were added to the village. After the State of Israel was established, Givat-Ada was connected to the main electricity and water supply and absorbed hundreds of new immigrant families, new neighborhoods were built and the some of the more established Israeli community built their homes there. Today, the population of Givat-Ada is approximately 2,500 people. Only a few work in agriculture but the country village atmosphere is still preserved.

Kfar-Saba was named after an old settlement, probably from the Hellenistic period, as mentioned in ancient sources. The land was purchased from Arab owners in 1892. In 1903 a group of farmers from Petach Tikva began to cultivate the land. The first building called "the Khan" (inn) was built in 1906 and was used as living quarters for both men and animals. The farmers would work during the week mainly in almond plantations and return to Petach Tikva for the Sabbath. In 1913 twelve buildings were built for the first settler families. Kfar-Saba was demolished in the First World War during fighting between the British and Turks. Renovation of the village began at the end of the war but it was destroyed again by the Arab riots (1921). In the years to follow, Kfar-Saba was rebuilt and was agriculturally based mainly on citrus plantations. By the end of the British Mandate the village had a population of 5,000. After the establishment of the State of Israel, many settled in the village, building new quarters and therefore contributing to the process of transforming Kfar-Saba into a growing town. Today, in 2003, the population of Kfar-Saba is approximately 85,000 and the town is central to the area in the fields of education, culture, commerce and industry.

Dr. Dan Giladi

The Atlit stamp depicts a landscape of the village buildings, the sea, the ancient fortress and the pools of the salt company. The tab bears the emblem of the local council and a drawing based on a photograph of the first building of Atlit.

The Givat-Ada stamp depicts a landscape of the village. The tab bears the emblem of the local council and a drawing based on a photograph of the village's ancient water pump.

The Kfar-Saba stamp shows the municipality building which was originally "the Khan" and other modern buildings of the town. The tab bears the emblem of the local council and a drawing based on a photograph of the first building of Kfar-Saba.

With courtesy of:

Shaul Shami, Local Council Chairman, Atlit
Ami Argov, Local Council Chairman, Givat-Ada
Yitzhak Vald, Mayor of Kfar-Saba

Issue: June 2003

Designers: Zina & Zvika Roitman

Stamp Size: 40 mm x 25.7 mm

Plate no.: 521, 522, 523 (no phosphor bars)

Sheet of 15 stamps

Tabs: 5

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: offset

השירות הבולאי - טל: 03-5123933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-3-5123933
12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel-Aviv-yafo